

اسناد سیاسی و تاریخی

متن قرارداد ایران و انگلیس

۱۹۱۹

نظر بر روابط محکمه دوستی و مودت که از سابق بین دولتین ایران و انگلیس موجود بوده است و نظر باعتقاد کامل باینکه مسلماً منافع مشترکه و اساسی هر دو دولت در آنچه فحکیم و تثبیت این روابط را برای طرفین الزام مینماید و نظر بلزوم نهیه وسایل ترقی و سعادت ایران بحداعلی بین دولت ایران از یک طرف و وزیر مختار اعلی حضرت پادشاه انگلستان بنمایندگی از دولت خود از طرف دیگر مواد ذیل مقرر میشود:

(۱) دولت انگلستان با قاطعیت هر چه نامتر نهمدانی را که مکرر در سابق برای احترام مطلق استقلال و تمامیت ایران نموده است تکرار مینماید

(۲) دولت انگلستان خدمات هر عده مستشار متخصصی را که برای لزوم استخدام آنها در ادارات مختلفه بین دولتین توافق حاصل گردد بخرج دولت ایران نهیه خواهد کرد این مستشارها با کمترت اجیر و بانها اختیارات متناسبه داده خواهد شد - کیفیت این اختیارات بسته بتوافق بین دولت ایران و مستشارها خواهد بود .

(۳) دولت انگلیس به خرج دولت ایران صاحب منصبان و ذخایر و مهمات سبستم جدید را برای تشکیل قوه متحد الشکلی که دولت ایران ایجاد آنرا برای حفظ نظم در داخله و سرحدات در نظر دارد نهیه خواهد کرد عده و مقدار ضرورت صاحب منصبان و ذخایر و مهمات مزبور بتوسط کمسیون که از متخصصین انگلیسی و ایرانی تشکیل خواهد گردید و احتیاجات دولت را

برای تشکیل قوه مزبور تشخیص خواهد داد معین خواهد شد
 ۴) برای تهیه وسائل نقدی لازمه بجهت اصلاحات مذکوره
 در ماده ۳۰۲ این قرارداد دولت انگلستان حاضر است که یک
 قرض کافی برای دولت ایران تهیه و یا ترتیب انجام آنرا بدهد
 تضمینات این قرض بانفاق نظر دولتین از عایدات کمرکات یا
 عایدات دیگری که در اختیار دولت ایران باشد تعیین میشود تا
 مدتی که مذاکرات استقراری مذکور خاتمه نیافته دولت انگلستان
 بطور مساعد و وجوهات لازمه که برای اصلاحات مذکوره لازم
 است خواهد رسانید

۵) دولت انگلستان بانصدیق کامل احتیاجات فوری دولت
 ایران بترقی وسائل حمل و نقل که موجب ثامن و توسعه تجارت
 و جلوگیری از قحطی در ممالک میباشد حاضر است که با دولت
 ایران موافقت نموده اقدامات مشترک که ایران وانگلپس را راجع
 بتاسیس خطوط آهن یا قسام دیگر و وسائل نقلیه تشویق نماید
 در این باب باید قبلا مراجعه بمتخصصین شده و موافقتی بین دولتین
 در طرحهایی که مهمتر و سهولتر و مفیدتر باشد حاصل شود

۶) دولتین موافقت مینمایند در باب تعیین متخصصین طرفین
 برای تشکیل کمیته که تعرفه کمرکی را مراجعه و تجدید
 نظر نموده و با مذارف حق مملکتی و نمهد و توسعه و وسائل
 فرفی آن تطبیق نمایند. امضا شد در طهران ۹ اوت ۱۹۱۹

***

مراسله ضمیمه قرار داد فوق

از طرف سرپرستی کاکس وزیر مختار انگلیس

به آقای وثوق الدوله رئیس الوزراء ایران

جناب مستطاب اجل اشرف افخم

امید وارم که حضرت اشرف دردوره زمامداری باموفقیت

خودشان در امور مملکت ایران یقین کرده اند که دولت اعلیٰ حضرت پادشاه انگلستان همیشه سعی نموده است که آنچه در قوه دارد کابینه حضرت اشرف را برای اینکه از یک طرف اعاده نظم و امنیت در داخله مملکت نکمیل و از طرف دیگر روابط صمیمانه بین دولتین ایران و انگلستان محفوظ باشد تقویت نماید

برای ابراز جدید این احساسات که همواره مکنون خاطر کابینه لندن بوده است من حالا با ذوق هشتم که بحضرت اشرف اطلاع دهم که در موقع امتضاء قرار دادی که مربوط بر فرم هائپست که کابینه حضرت اشرف اجراء آنرا در نظر گرفته اند دولت اعلیٰ حضرت پادشاه انگلستان حاضر خواهد بود با دولت علیه ایران برای اجرای تقاضاهای ذیل موافقت نماید :

- (۱) تجدید نظر در معاهدات حاضره بین دولتین
  - (۲) جبران خسارات مادی وارده بمملکت ایران بواسطه دول متخاصم دیگر
  - (۳) اصلاحات خطوط سرحدی ایران در نقاطی که طرفین آنرا عادلانه تصور نمایند
- انتخاب ترتیب قطعی و زمان و وسائل مقتضیه تعقیب مقاصد فوق در اولین موقع امکان موضوع مذاکره میان دولتین خواهد گردید این موقع را برای اینکه احترامات فائمه خود را بحضرت اشرف تقدیم نمایم مقتنم بشمارم
- پ . ز . کاکس

***

ابلاغیه وزارت خارجه امریکا

در موضوع قرارداد ۱۹۱۹

که در تاریخ ۹ سپتامبر ۱۹۱۹ از طرف سفارت امریکا در طهران بنام ملت ایران منتشر شده

طهران سفارت امریکا

دولت انا زونی بشما نمابم مبهده نزد زمامداران ایران
 و اشخاص علاقه منداین مسئلہ را نکذیب نمائید کہ دولت انازونی
 از مساعدت نسبت بایران امتناع ورزیده است ، امریکا همواره
 علاقه خود را برای سمادت ایران بطرق بسیار اظهار و ابراز
 داشته . نمایندگانی کہ از طرف دولت انازونی در کمسیون صلح
 پاریس عضویت داشته اند مکرر کوشش و مجاهدت کرده اند
 سخنان نمایندگان ایران را در کنفرانس صلح مورد استماع قرار دهند .
 نمایندگان امریکا متمجب بودند چرا مجاهدات آنها پیش از این
 به تقویت و مساعدت تلقی نمیشود لیکن اکنون معاهده جدید
 معلوم میدارد کہ بچه علت امریکائیا قادر نبودند سخنان نمایندگان
 ایران را باصفا برسانند و نیز معلوم میگرد که دولت ایران در
 طهران با مساعی نمایندگان خود در پاریس مساعدت و تقویت
 کافی ننمود . دولت انازونی معاهده جدید ایران و انگلستان
 را با تعجب تلقی مینماید . معاهده مزبور معلوم میدارد باوصف
 آنکه نمایندگان ایران در پاریس علنا و موکدا طالب مساعدت
 و همراهی امریکا بودند ایران از این بجمد عایل بکمک یا تقویت
 امریکا نمی باشد .

سیاست اروپا در ایران

تالیف : دکتر افشار

بزبان فرانسه در ۲۷۶ صفحه باجلد مرغوب و
 نکته سیاسی ایران محتوی مطالب مهم سیاسی و
 دیپلماتی بقیمت ۵ قران در اداره مجله آئینده
 بفروش میرسد .